

بررسی تحلیلی مقاله‌های نشریه دست‌آورد از آغاز تا کنون (۱۳۷۳-۱۳۹۵)

چکیده

این مقاله می‌کوشد تا به بررسی آثار چاپ‌شده در ۳۵ شماره نشریه دست‌آورد، از سال ۱۳۷۳ تا کنون بپردازد. روش تحقیق، تحلیلی-توصیفی و جامعه آماری پژوهش، کلیه مقاله‌های نشریه دست‌آورد طی ۲۲ سال انتشار آن بوده است. در مجموع، ۳۸۴ عنوان مقاله بررسی و اطلاعات مستخرج از آن، براساس سه مقوله کلی «نویسندگان»، «محتوای مقاله‌ها» و «سیر تحول مقاله‌ها در گذر زمان» دسته‌بندی شده است. «نویسندگان»، به تفکیک جنسیت، رتبه علمی، رشته تحصیلی، وابستگی دانشگاهی و بسامد آثار، مورد مطالعه قرار گرفته‌اند و نتایج نشان می‌دهد بیشترین سهم مشارکت به مردان، دانشجویان، رشته طراحی صنعتی، و دانشگاه هنر اختصاص داشته است. مقوله «محتوای مقاله‌ها» به تفکیک نوع مقاله؛ شامل یازده دسته مقاله‌های پژوهشی، ترویجی، مروری، گردآوری، معرفی، گزارش، مصاحبه، جستار، نقد، تالار خط و ترجمه و به تفکیک موضوع مقاله؛ شامل ۲۴ دسته مباحث آموزشی، اسباب‌بازی، ارگونومی، مواد و روش‌های ساخت، هویت، آموزش در طراحی صنعتی، فناوری، پژوهش، خلاقیت، نشانه‌شناسی، طراحان صنعتی دنیا و ایران، طراحی خودرو، فرایند طراحی، طراحی صنعتی در دنیا، تالار خط، چالش‌گونه، تئوری طراحی، سبک‌ها، طراحی پایدار، میانی، مبلمان شهری، محصول، مصاحبه و گزارش بوده است. براساس نتایج، در بخش نخست بیشترین سهم به مقاله‌های ترویجی، گزارش، معرفی و ترجمه، و در بخش دوم به گزارش و تئوری طراحی اختصاص داشته است. در انتها سیر تحول برخی از مقاله‌ها در طول ۳۵ شماره بررسی شده‌اند.

کلیدواژه‌ها

مرور تحلیلی مقاله‌ها، نمایه تحلیلی (توصیفی) مقاله‌ها، نشریه دست‌آورد، رشته طراحی صنعتی

si.mohammadi@gmail.com

مقاله
پژوهشی

اهمیت

تولید علم و پژوهش به عنوان ابزاری برای توسعه ملی، استقلال کشورها و ارتقای شاخص های توسعه علمی کشور مبرهن است و در اسناد بالادستی به این امر اشاره شده است؛ به طور مثال، در برنامه پنج ساله پنجم توسعه، توجه بسیار به امر پژوهش و افزایش سهم پژوهش از تولید ناخالص ملی به عنوان یکی از اقدامات دستیابی به جایگاه دوم علمی و فناوری در منطقه و تثبیت آن تأکید شده است (ماده ۱۶ «سند قانون برنامه پنج ساله پنجم توسعه (۱۳۹۰-۱۳۹۴)»، ۱۳۸۹)

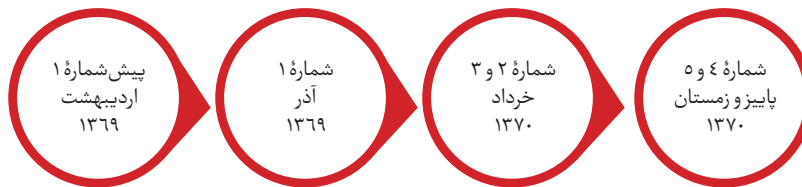
به گفته کندرو و همکاران (۱۳۹۰، ص ۸۰) امروزه پژوهش و تحقیق برای پیشرفت علمی و آموزشی و رسیدن به حداقل های توسعه یافتگی، سنگ بنای اولیه به شمار می رود و به همین جهت است که همواره می توان میان کم و کیف عملکرد پژوهشی در هر جامعه و میزان توسعه یافتگی آن جامعه رابطه مستقیمی برقرار کرد. دانشگاه به عنوان یکی از مهم ترین پایه های تولیدکننده دانش می تواند نقش پررنگی در عرصه پژوهشی داشته باشد. از مهم ترین کارکردهای دانشگاه به عنوان یک نهاد اجتماعی می توان از کارکرد تولید دانش (پژوهش)، انتقال دانش (آموزش) و اشاعه نشر دانش (خدمات) نام برد. پژوهش به عنوان زیرمجموعه ای از نهاد دانشگاه، زیربنای توسعه در عصر اطلاعات و دانایی است و اساساً در هزاره سوم میلادی و در عصر انفجار دانش و در انقلاب نوین اطلاعاتی که امروزه منبع اصلی رقابت اقتصاد جهانی است، هر جامعه ای برای برنامه ریزی در سطح خرد و کلان و گذار موفقیت آمیز از اقتصاد صنعتی به اقتصاد دانایی محور، ناگزیر از سامان دهی و مدیریت کارآمد و اثربخش امور تحقیقاتی و پژوهشی است؛ از این رو افزایش قابلیت ها و مهارت های پژوهشی و تحقیقاتی، عاملی کلیدی برای بقای دانشگاه ها و مراکز آموزش عالی به شمار می آید. دانشگاه ها با این کارکرد، به طور هم زمان، عامل تغییر در جوامع نیز هستند؛ چراکه تولید دانش، فناوری نو را ممکن می سازد و رشد و گسترش فناوری های نوین، چهره جوامع را روز به روز دگرگون می سازد (همان، ص ۸۵).

تولید مؤثر دانش در مراکز آموزشی می تواند کاتالیزوری مطمئن و معتبر برای حرکت روبه جلوی بسیاری صنایع به شمار رود. نشریه دستاورد نیز به عنوان نخستین و در سال های بسیاری به عنوان تنها نشریه تخصصی رشته طراحی صنعتی در ایران تلاش داشته در استحکام پیوند میان این رشته و صنایع ایران نقش مؤثری ایفا کند و همچنین به ایجاد و غنای ادبیات رشته طراحی صنعتی و هویت بخشی فرهنگ تحقیق در این رشته اهتمام ورزد. حال، گذشت بیش از دو دهه از حضور نشریه دستاورد در بدنه رشته چهل ساله طراحی صنعتی (اصل فلاح، ۱۳۹۱، ص ۸) لزوم بررسی دانش تولیدی آن را مشخص می سازد. این مقاله مروری به بررسی و تحلیل مقاله های ۳۵ شماره از نشریه دستاورد می پردازد. تاکنون با وجود اهمیت این نشریه در رشته طراحی صنعتی، مطالعه مروری یا تحلیلی بر آن صورت نگرفته است. تنها دو نمایه؛ یکی بر دوازده شماره نخست مجله در ۷ صفحه تنظیم و در شماره ۱۲ (سال ۱۳۸۱) چاپ شده است و دیگری بر ۲۹ شماره نشریه در ۱۲ صفحه تنظیم و در شماره ۳۰ (سال ۱۳۸۹) منتشر شده است.

تاریخچه کوتاهی از نشریه دستاورد

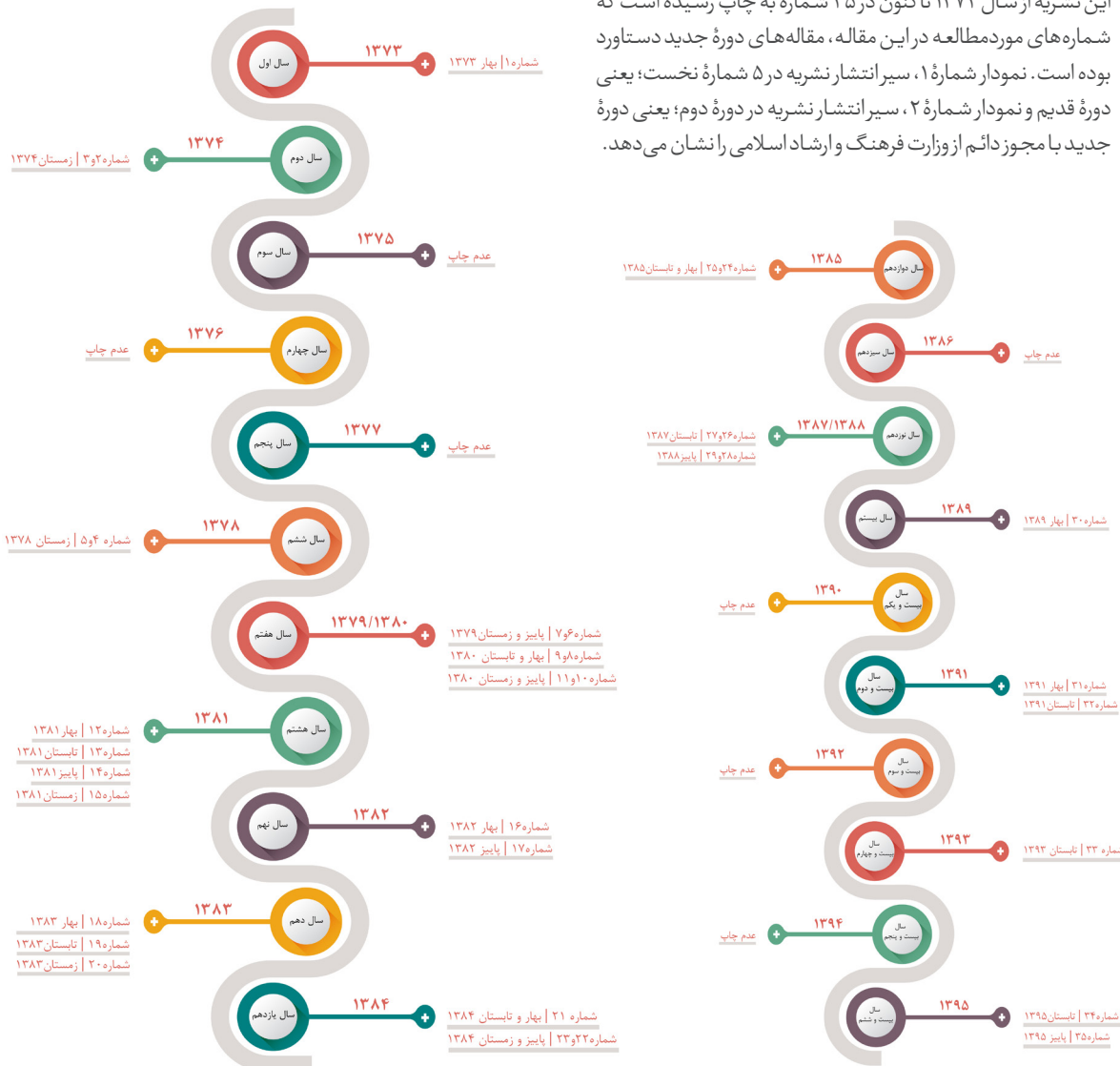
پیش شماره نشریه دستاورد در اردیبهشت ماه ۱۳۶۹ در قالب یک روزنامه دیواری در قطع ۸۲ و در ۱۰ ستون منتشر شد و بدین ترتیب نخستین نشریه طراحی صنعتی ایران متولد شد تا اینکه برای شماره ۴ و ۵، نشریه توانست مجوز انتشار موقت چاپ یک شماره ای از وزارت فرهنگ و ارشاد

دریافت کند و در نهایت اداره کل مطبوعات داخلی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، پروانه انتشار دائم نشریه را در تاریخ ۱۳۷۲/۰۷/۰۴ و با شماره ۱۲۴/۴۷۹۷ صادر کرد که نخستین شماره دوره جدید با مجوز دائم از بهار ۱۳۷۳ با مدیرمسئولی آقای علی مدن پور آغاز شد. دوره جدید

نمودار ۱. سیرانتشار دوره قدیم نشریه دست‌آورد

این نشریه از سال ۱۳۷۳ تاکنون در ۳۵ شماره به چاپ رسیده است که شماره‌های مورد مطالعه در این مقاله، مقاله‌های دوره جدید دست‌آورد بوده است. نمودار شماره ۱، سیرانتشار نشریه در ۵ شماره نخست؛ یعنی دوره قدیم و نمودار شماره ۲، سیرانتشار نشریه در دوره دوم؛ یعنی دوره جدید با مجوز دائم از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی را نشان می‌دهد.

نمودار ۲. سیرانتشار دوره جدید نشریه دست‌آورد تا سال ۱۳۹۵

چاپ شده‌اند، اما به اشتباه برای آنها سال هفتم درج شده و همین خطا باعث شده که تا انتها دوره‌های چاپ نشریه دچار مشکل شود. مورد دیگری که در دوره‌های مندرج در نشریه وجود دارد این است که از شماره ۲۶ و ۲۷، چهار سال ابتدایی که نشریه بدون مجوز رسمی و به صورت داخلی در دانشگاه چاپ می‌شده است، به دوره‌های نشریه اضافه شده است؛ یعنی پس از آنکه شماره ۲۴ و ۲۵ (۱۳۸۵) در سال دوازدهم به چاپ می‌رسد و سال سیزدهم هم وقفه در چاپ داشته‌ایم، برای شماره ۲۶ و ۲۷ که باید دوره چهاردهم درج می‌شده، دوره نوزدهم در

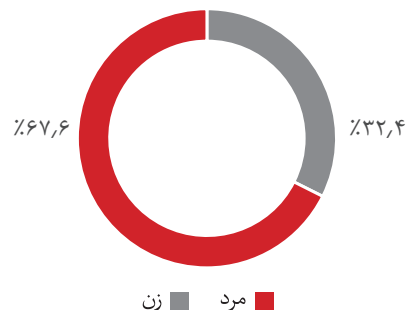
همان‌طور که در نمودار مشاهده می‌شود، در فرایند انتشار نشریه، هفت سال وقفه در سال‌های ۱۳۷۵، ۱۳۷۶، ۱۳۷۷، ۱۳۸۶، ۱۳۹۰، ۱۳۹۲ و ۱۳۹۴ روی داده است. در بررسی‌های انجام شده در این مطالعه مشخص شد که خطاهایی در مورد «دوره نشریه» وجود دارد، به عنوان مثال در برخی شماره‌ها دوره درج شده بر روی جلد با دوره درج شده در صفحه شناسنامه همان شماره با هم تناقض دارند؛ مانند شماره ۱۸ که بر روی جلد آن سال دهم و در صفحه شناسنامه سال نهم نوشته شده است و یا مواردی مانند دو شماره ۸ و ۹ و شماره ۱۰ و ۱۱ که در سال هشتم

نظر گرفته شده است و در واقع از این شماره به بعد، دوره‌های چاپ نشریه را از ابتدای فعالیت نشریه یعنی همان سال ۱۳۶۹ محاسبه کرده‌اند.

۱. بررسی مقاله‌ها براساس اطلاعات نویسندگان

۱-۱. به تفکیک جنسیت

تعداد نویسندگان در ۳۸۴ مطلب منتشرشده از شماره نخست تا ۳۵ - به جز مقاله‌هایی که نشریه دستاورد به عنوان نویسنده در آن‌ها ذکر شده- ۴۲۶ نفر بوده که ۱۳۸ نفر خاتم (۳۲/۴ درصد) و ۲۸۸ نفر آقا (۶۷/۶ درصد) بوده‌اند (نمودار ۳).

نمودار ۳. سهم مشارکت نویسندگان به تفکیک جنسیت

۲-۱. به تفکیک رتبه علمی نویسندگان

از کل محتوای تولیدشده در ۳۵ شماره نشریه دستاورد، بیشترین تعداد نویسندگان، دانشجویان رشته طراحی صنعتی با سهم ۳۳/۲ درصدی، دانش‌آموختگان این رشته با مشارکت ۲۸ درصدی و پس از ایشان استادان این رشته با سهم ۲۷/۷ درصدی بوده‌اند، سهم بسیار کوچکی هم به دانش‌آموختگان سایر رشته‌ها و مقالاتی اختصاص دارد که مسئولیت نویسندگی شان را «نشریه دستاورد» برعهده دارد (نمودار ۴).

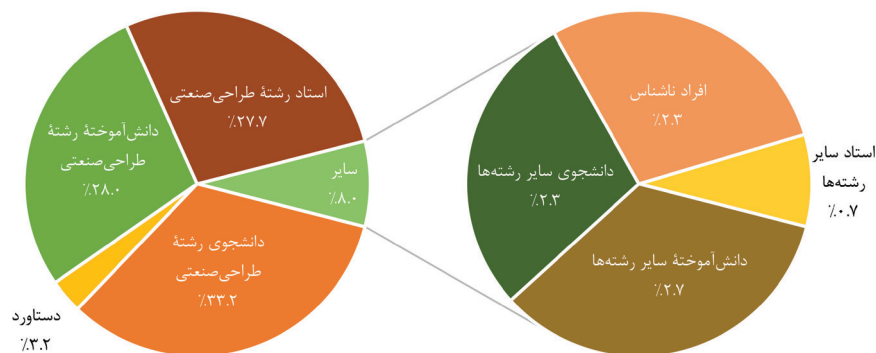
۱. دانشجویان سایر رشته‌ها؛

۲. اساتید سایر رشته‌ها؛

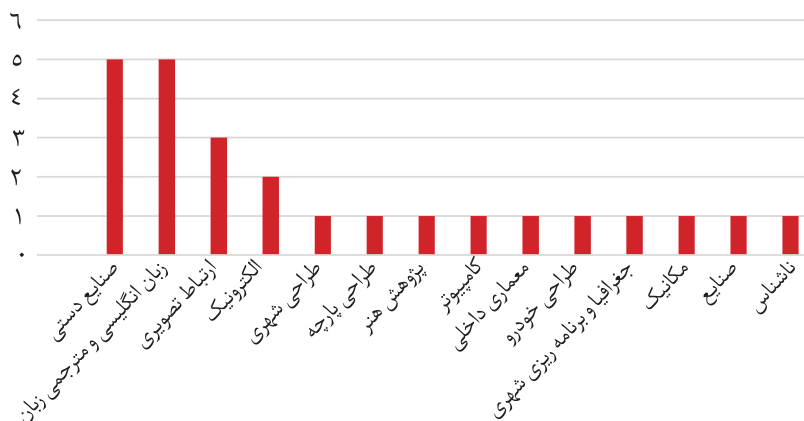
۳. افرادی که رتبه علمی‌شان در نشریه درج نشده بود و با وجود پیگیری بسیار از همکاران قدیم، نشریه، باز هم مشخص نشد.

۱-۳. به تفکیک رشته تحصیلی نویسندگان

از مجموع تعداد ۴۴۰ نویسنده، ۹۲ درصد مقاله‌ها به نویسندگانی از رشته طراحی صنعتی اختصاص داشته است، ۵/۷ درصد نویسندگانی از سایر رشته‌ها و ۲/۳ درصد افراد ناشناس. میزان مشارکت سایر رشته‌ها (اعم از دانشجویان، دانش‌آموختگان و استادان) ۲۵ نفر بوده است که ۱۳ نفر از ایشان به صورت انفرادی و ۱۲ نفر به صورت مشارکتی با نویسندگانی از رشته طراحی صنعتی همکاری داشته‌اند (در نمودار شماره ۵ میزان مشارکت هریک از رشته‌ها نشان داده شده است). گرچه تعداد اندک مقاله‌ها از سایر رشته‌ها در این مطالعه قابل چشم‌پوشی

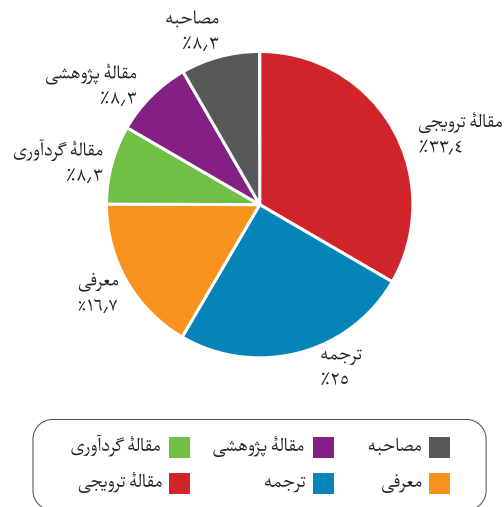

نمودار ۴. تولید علمی به تفکیک رتبه علمی نویسندگان

نمودار ۵. مقاله‌ها به تفکیک رشته‌های نویسندگان

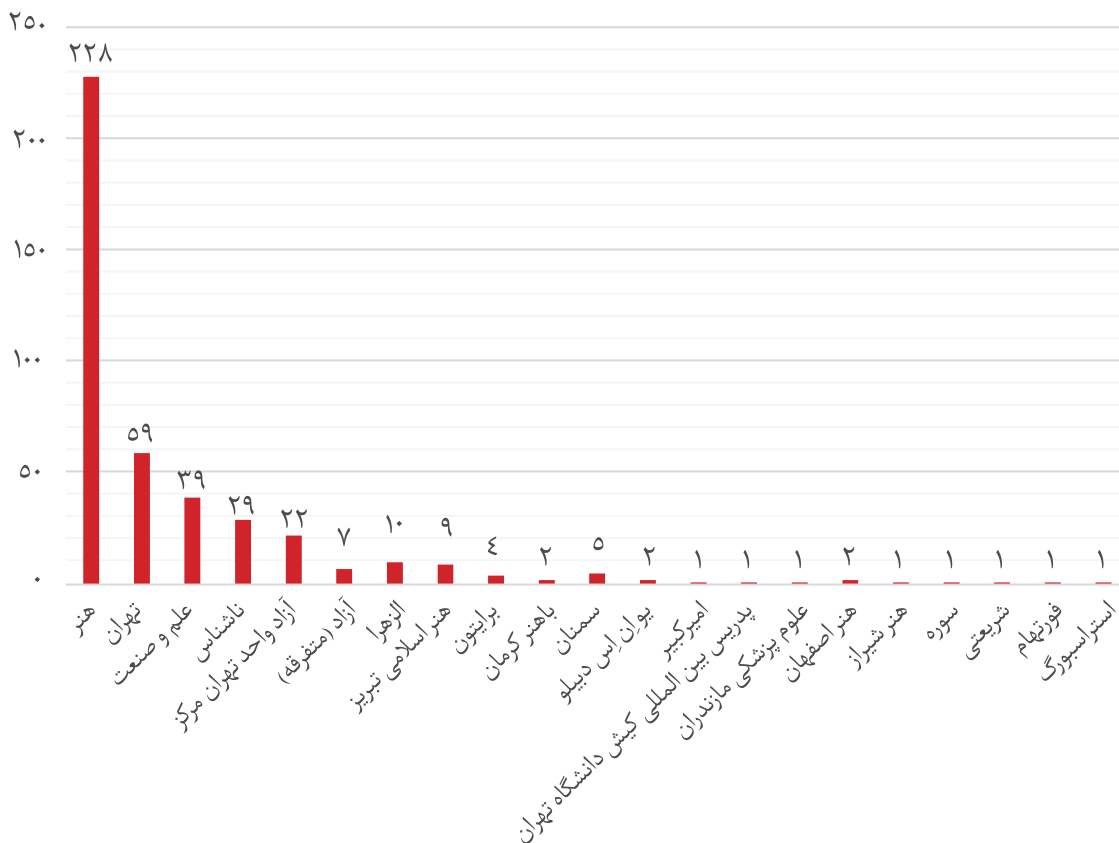
است، اما به دلیل ماهیت بینارشته‌ای طراحی صنعتی، این بخش لحاظ شد که نتایج نشان می‌دهد کار گروهی و مشارکت پژوهشی میان دانشجویان و استادان این رشته با سایر رشته‌ها بسیار کم‌رنگ و در حدود ۵/۷ درصد بوده است. بیشترین مقاله‌های نویسندگان از سایر رشته‌ها که به صورت انفرادی و بدون مشارکت نویسنده‌ای از رشته طراحی صنعتی نگاشته شده است، مقاله‌های ترویجی، ترجمه و معرفی بوده‌اند (نمودار ۶) و کمتر به تولید دانش (مقاله‌های پژوهشی) در این رشته منجر شده است.

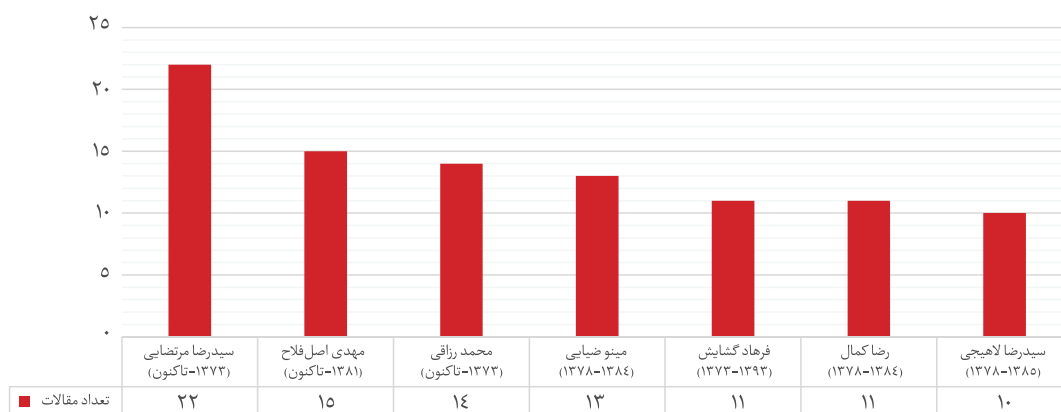
نمودار ۶. نوع مقاله‌های انفرادی نویسندگان سایر رشته‌ها

۴-۱. به تفکیک مشارکت دانشگاه‌ها در تولید مقاله‌ها از مجموع ۴۴۰ نویسنده (که ۱۴ مقاله از این میان با نام «نشریه دستاورد» نوشته شده است) بیشترین دانشگاه‌های مشارکت‌کننده در نگارش مقاله‌ها به ترتیب عبارت‌اند از دانشگاه هنر، دانشگاه تهران و دانشگاه علم و صنعت که فاصله میزان مشارکت دانشگاه نخست (هنر) و دانشگاه دوم (تهران) ۱۶۹ مقاله است. میزان مشارکت سایر دانشگاه‌ها در طی زمان به تدریج افزایش یافته است. چنانچه دیده می‌شود، سهم نویسندگانی از دانشگاه هنر در پنج شماره نخست نشریه ۷۱ درصد کل مقاله‌های این پنج شماره و در پنج شماره آخر (شماره ۳۱-۳۵) ۴۵ درصد بوده است.

۵-۱. به تفکیک فراوانی مقاله‌های نویسندگان در نمودار شماره ۸ فعال‌ترین نویسندگان در تولید مقاله‌ها که تعداد مقاله‌هایشان در ۳۵ شماره مورد مطالعه بیش از ۱۰ عدد بوده، آورده شده است. بررسی موقعیت این افراد نشان می‌دهد که مشارکت بالایی آن‌ها هم‌زمان با فعالیت ایشان در حوزه اجرایی یا علمی نشریه بوده است. از تعداد کل این افراد ۸۵/۷ درصد به عنوان عضو هیئت علمی دانشگاه‌های کشور یا مدرس مشغول به کار شده‌اند. از آنجایی که این مقاله به بررسی مقاله‌های دوره جدید نشریه دستاورد می‌پردازد، سال‌های همکاری افراد که در جدول زیر آورده شده، بخش ابتدایی همکاری ایشان در دوره قدیم نشریه را مدنظر قرار نداده است.

نمودار ۷. مشارکت دانشگاه‌ها در تولید مقاله‌ها

نمودار ۸. به تفکیک فراوانی مقاله های نویسندگان

۲. بررسی مقاله ها براساس محتوا

۲-۱. به تفکیک نوع مقاله

در نمودار ۹ گرایش موضوعی مطالب نشریه به ۱۱ دسته تقسیم و براساس توزیع فراوانی شان مشخص شده اند. در ادامه، تعاریفی از هریک از ۱۱ حوزه موضوعی که براساس آن ها مقاله های نشریه تقسیم بندی شده اند، آورده شده است. البته باید اذعان داشت نشریه دستاورد، به خصوص در سال های دورتر، به دلیل فقر مکتوبات در این رشته، تنها مأموریت خود را ترویج مبانی و مباحث پایه طراحی صنعتی می دانسته و کمتر به تولید علم پرداخته؛ لذا مقاله ها از کیفیت های استاندارد نگارش پژوهشی برخوردار نبودند و درواقع نمونه کامل و ایدئالی از گروهی که در آن قرار گرفته اند نیستند؛ از این رو، تفکیک تعداد بسیاری از آن ها و تصمیم برای قراردادنشان در این ۱۱ حوزه با دشواری هایی همراه بود. این دسته بندی عبارت اند از:

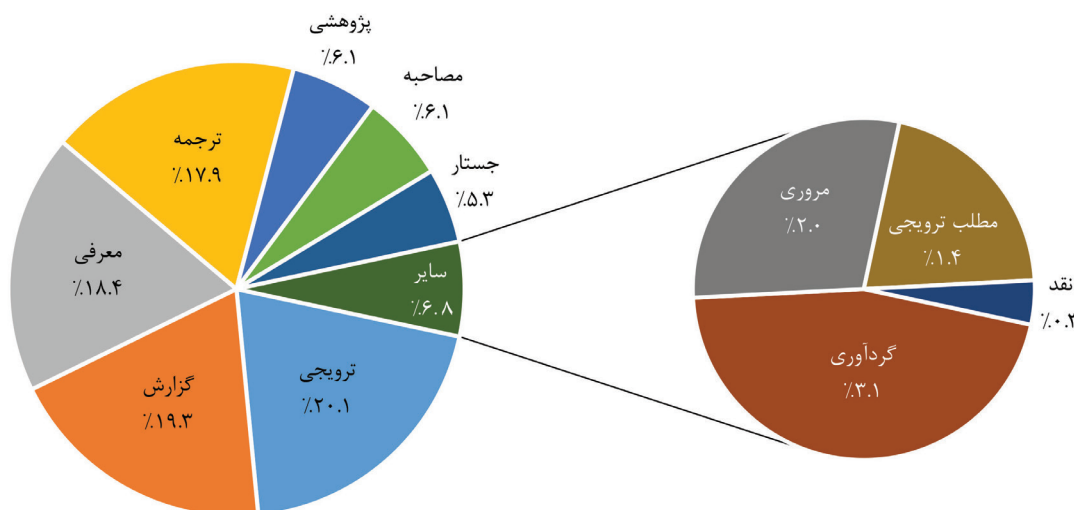
۱. مقاله های پژوهشی: نوشتاری است علمی و اکتشافی که براساس جمع آوری و تحلیل داده های مرتبط تدوین شده باشد؛
۲. مقاله های ترویجی: نوشتاری است علمی که به منظور آموزش، تبلیغ یا ترویج موضوعی نگاشته شده باشد. این مقاله ها بیشتر توسط افرادی به رشته تحریر درآمده که در آن حوزه خاص تاحدودی

متخصص هستند؛ به طور مثال، مقاله هایی مبتنی بر پایان نامه افراد. این نوع مقاله ها در نشریه دستاورد هم پوشانی بسیاری با مقاله های مروری و جستارها داشته اند؛

۳. مقاله مروری: نوشتاری است علمی که به منظور تحلیل استدلالی منابع مکتوب و معتبر به رشته تحریر درآمده باشد. گرچه در بسیاری از شماره های نشریه اصول نگارش علمی از نظر ارجاع دهی رعایت نشده است، لذا قرار دادن مقاله ها در این مجموعه پس از بررسی های دقیق تر محتوای مقاله ها امکان پذیر شد؛

۴. گردآوری: مطالبی که نویسنده تنها به گردآوری آن ها پرداخته و خود سهمی در تحلیل مطالب مطرح شده نداشته است؛

۵. معرفی: نوشتاری است با هدف معرفی یک موضوع مرتبط با دیزاین؛ اعم از معرفی شرکت های طراحی، محصولات، طراحان، سبک های طراحی، دانشگاه های طراحی در دنیا و سایر موارد؛
۶. گزارش: به منظور اطلاع رسانی اتفاق های مرتبط با رشته طراحی صنعتی؛ مانند جشنواره ها، همایش ها، شرکت ها و صنایع مرتبط؛
۷. مصاحبه: انجام گفت و گو با افراد مرتبط با حوزه دیزاین که یا توسط نویسنده انجام شده و یا ترجمه ای است از گفت و گوی نویسندگان

نمودار ۹. توزیع فراوانی مقاله ها به تفکیک نوع مقاله

خارجی (مصاحبه‌های ترجمه‌شده در این بخش محاسبه شده‌اند)؛
۸. جستار: نوشتاری است که به طرح دیدگاه مبتنی بر تجربه‌های کارشناسانه یک نویسنده می‌پردازد. جستارها می‌توانند بنابه موضوع و هدف نویسنده، توصیفی و/یا مجادله‌ای باشند.
۹. نقد: نوشتاری است استدلالی و تحلیلی از ارزیابی شایستگی‌ها و کاستی‌های یک اثر، مفهوم، موضوع یا تئوری؛
۱۰. تالار خط؛
۱۱. ترجمه.

همان‌گونه که در نمودار ۹ دیده می‌شود مقاله‌های ترویجی، گزارش، معرفی و ترجمه بیشترین سهم را در نوع مقاله‌های چاپ‌شده در نشریه دستاورد به خود اختصاص داده‌اند.

۲-۲. به تفکیک موضوع

همان‌طور که در نمودار ۱۰ دیده می‌شود، موضوعات مقاله‌ها در ۲۴ عنوان دسته‌بندی شده‌اند. در زیر چند عنوان از این موضوعات که به نظر می‌رسید عنوانشان گویای محتوایشان نبوده، با تعریف آورده شده است:

- موضوع «مباحث آموزشی» شامل مقاله‌هایی هستند که با هدف صرف آموزش مهارتی خاص به مخاطب نوشته شده‌اند؛ مانند آموزش و معرفی یک نرم‌افزار طراحی، آموزش فنون مذاکره، آموزش مدل‌سازی

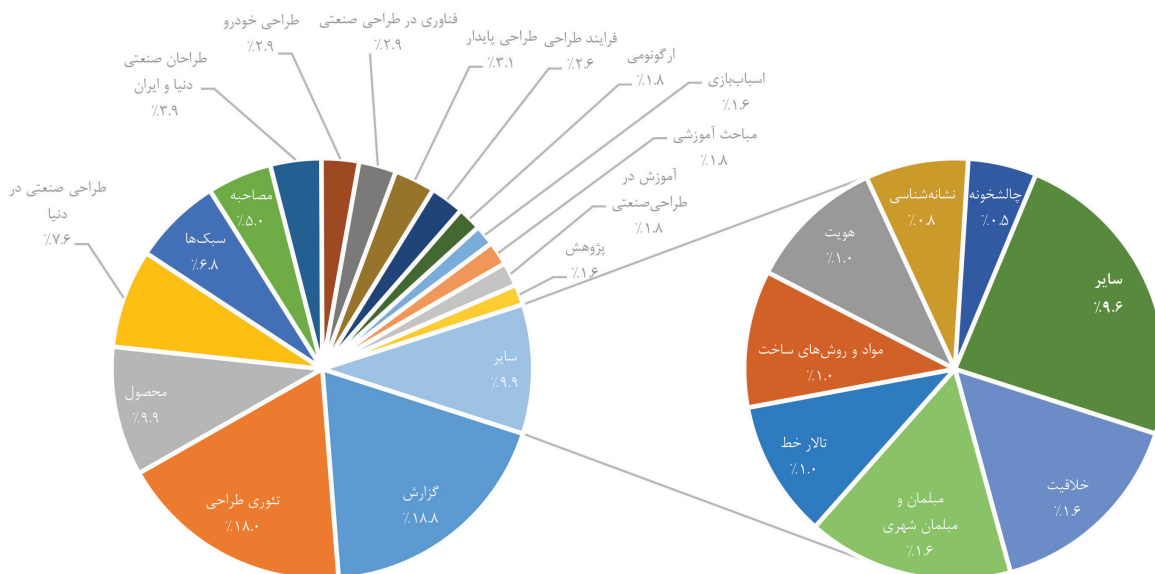
و برخی موارد دیگر؛
- موضوع «آموزش در رشته طراحی صنعتی» شامل مقاله‌هایی است با موضوع آموزش، رویکردهای آموزشی، مطالعه و آسیب‌شناسی محتوای برنامه درسی؛

- موضوع «تئوری طراحی» شامل نظریه‌ها و دیدگاه‌های مبتنی بر منابع در رشته طراحی صنعتی می‌شود. همچنین در این بخش موضوعات تئوری محوری که حداکثر دو مقاله در آن موضوعات نوشته شده بود، در این بخش قرار گرفته‌اند؛ مانند بسته‌بندی، سینما و طراحی صنعتی، مدیریت طراحی، طراحی غذا، کارآفرینی، اخلاق، فرهنگ و غیره؛

- موضوع «سبک‌ها» شامل مقاله‌هایی است که مبتنی بر سبک‌ها و رویکردهای طراحی و طراحی صنعتی هستند؛

- موضوع «محصول» شامل مقاله‌هایی است که هسته اصلی پژوهش در آن‌ها بررسی محصول بوده است. معرفی محصولات برتر در سال‌ها و مسابقه‌ها و رویدادهای مختلف هم در این بخش قرار داده شده‌اند؛

- موضوع «طراحی صنعتی در دنیا» شامل مقاله‌هایی است که به معرفی شرکت‌ها و سازمان‌های مرتبط با طراحی صنعتی می‌پردازند؛
- موضوع «طراحان صنعتی دنیا و ایران» هم مقاله‌هایی‌اند که با هدف معرفی طراحان صنعتی دنیا و ایران تدوین شده‌اند.

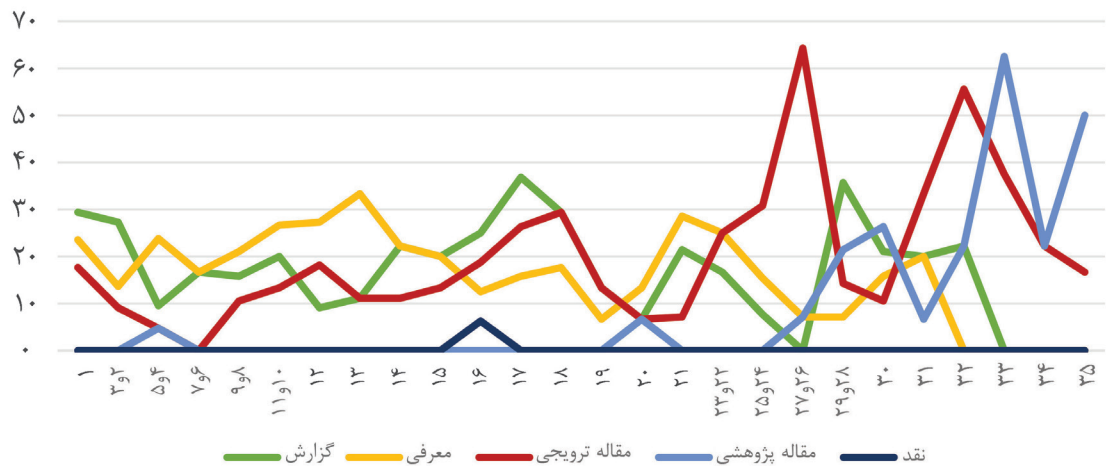

نمودار ۱۰. توزیع فراوانی مقاله‌ها به تفکیک موضوع

۳. بررسی سیر تحول نوع مقاله‌ها در گذر زمان

در ادامه ۴ نوع از مقاله‌های نشریه (مقاله‌های پژوهشی، ترویجی، نقد و معرفی) در نمودار ۱۱ بررسی شده‌اند. این ۴ عنوان مورد بررسی مواردی بوده‌اند که در طی دوران چاپ نشریه بیشترین تحول را داشته‌اند. مطالبی که تحت عنوان معرفی و گزارش در نشریه به چاپ رسیده‌اند، تقریباً سیری نزولی داشته‌اند و از شماره ۱۳ به بعد، به جز چند مورد به این نوع مطالب کمتر پرداخته شده است؛ تاجایی که از شماره ۳۲ به بعد این بخش حذف شده است. اما با گذشت زمان، شاهد رشد صعودی مقاله‌های ترویجی و به‌طور واضح‌تر مقاله‌های پژوهشی هستیم. رشد مقاله‌های ترویجی و پژوهشی و از طرفی، کاهش بخش‌های معرفی و گزارش نشان از نوپا بودن رشته طراحی صنعتی در سال‌های نخست و

فقر منابع اطلاعاتی در آن زمان دارد و همان‌طور که مشاهده می‌شود، با گذشت زمان، پژوهشگران به تولید دانش در این رشته رسیده‌اند و با تولید محتوا توانسته‌اند مرزهای جدیدی از دانش را در طراحی صنعتی ایرانی ایجاد کنند، و یک دلیل دیگر برای کاهش بخش معرفی و گزارش این بوده که این‌گونه مطالب تاریخ‌مصرف‌دار، جای خود را در وبگاه‌ها و شبکه‌های مجازی پیدا کرده‌اند. اما نقد علمی با وجود آنکه جای کار بسیار در حوزه تخصصی دیزاین؛ چه در بخش نقد آثار طراحی‌شده و چه در بخش نقد تولیدات علمی حوزه دیزاین - مانند کتاب‌ها و غیره - دارد، حتی تا سال‌های اخیر هم مغفول مانده است و جا دارد که بیشتر به آن پرداخته شود.

نمودار ۱۱. سیر تحول مقاله‌های پژوهشی، ترویجی، معرفی، گزارش و نقد در ۳۵ شماره

نتیجه‌گیری

بررسی مقاله‌های ۳۵ شماره نشریه دستاورد نشان می‌دهد که تعداد ۳۸۴ مطلب توسط ۴۴۰ نویسنده نوشته شده است که حدود یک سوم آن‌ها توسط خانم‌ها و دوسوم توسط آقایان به رشته تحریر درآمده است. حدود ۹۲ درصد نویسندگان از رشته طراحی صنعتی بوده‌اند که دانشجویان رشته طراحی صنعتی بیشترین سهم را و پس از ایشان، دانش‌آموختگان و استادان این رشته در تولید مقاله‌ها نقش داشته‌اند. همچنین دانشگاه هنر، دانشگاه تهران و دانشگاه علم و صنعت بیشترین مشارکت را در نگارش مقاله‌ها برعهده داشته‌اند؛ اگرچه تفاوت مشارکت نخستین دانشگاه (هنر) و دومین دانشگاه (تهران) نزدیک به چهاربرابر بوده است. مقاله‌های ترویجی، گزارش، معرفی و ترجمه بیشترین بخش محتوای نشریات را به خود اختصاص داده‌اند. همچنین بررسی ۳۵ شماره از این نشریه که به نوعی می‌تواند نمایانگر سیر تحول تولید علم در رشته طراحی صنعتی در ایران باشد، نشان می‌دهد با گذشت زمان، تولید مقاله‌های پژوهشی و ترویجی افزایش یافته؛ درحالی‌که گزارش‌ها و بخش معرفی با سیری نزولی همراه بوده است و متأسفانه بخش نقد مورد توجه نویسندگان و برنامه‌ریزی دست‌اندرکاران نشریه قرار نگرفته است.

پس از چاپ ۳۵ شماره مشاهده می‌شود که صفحه‌آرایی نشریه پس از هر دوره مدیریتی و همچنین به دلیل تغییر طراح گرافیک در این دوره‌ها فرم جدیدی به خود گرفته است. اگرچه تمام این تغییرات باعث شده تا شمایل بصری نشریه در آخرین شماره‌ها مینی‌مال‌تر شده و طراحی غنی‌تری داشته باشد؛ اما تداوم همکاری با یک گروه گرافیکی خوب مانند تیم کنونی با مدیریت آقای غریب‌پور که در شماره‌های ابتدایی نشریه نیز از نخستین همکاران دستاورد بوده‌اند، می‌تواند به ثبات، وحدت و هویت بصری کمک کند.

تصدیق و قدردانی

از جناب آقای دکتر رزاقی؛ از همکاران قدیمی نشریه دستاورد و سردبیر و مدیرمسئول فعلی نشریه سپاسگزارم که موضوع مقاله را به بنده پیشنهاد دادند. از جناب آقای سیدمسعود فرهنگ؛ بنیان‌گذار نشریه دستاورد سپاسگزارم که در تکمیل اطلاعات نویسندگان قدیمی که در

پی‌نوشت‌ها

۱. به‌غیر از دستاورد، تنها نشریه‌ای که به‌طور خاص در زمینه طراحی صنعتی فعالیت مستمر داشته، دوفصلنامه چهارباغ بوده که از سال ۱۳۸۸ تا ۱۳۹۲ در ده شماره به چاپ رسید (براساس اطلاعات آرشیو نشریه چهارباغ در وبگاه مگیران). البته نشریات دیگری نیز بوده‌اند که در حوزه‌های طراحی و طراحی صنعتی به‌طور پراکنده مقاله‌هایی را در طی این سال‌ها به چاپ رسانده‌اند.
۲. ۵ دسته از ۱۱ دسته‌بندی ذکر شده مبتنی بر شیوه‌نامه جدید نگارش نشریه دستاورد است.

منابع

- اصل‌فلاح، مهدی. (۱۳۹۱). فرازی بر تاریخ شفاهی طراحی صنعتی دانشگاهی ایران. دستاورد. (۳۲).
- خلیلی‌کندرد، اصغر، و شفیع‌زاده، حمید. (۱۳۹۰). چالش‌های نهادینه کردن فرهنگ پژوهش در دانشگاه‌ها. پژوهشنامه. ۷۳، (۱)، ۸۵-۱۰۰.
- بازپایی از <http://www.noomag.ir/view/fa/articlepage/922485>
- سند قانون برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه (۱۳۹۰-۱۳۹۴). (۱۳۸۹).